

dre der er gennemført særlige begrænsninger efter lovens §§ 20 og 21 – adgang til efterforskning og indvinding overalt på de områder, som loven gælder for, jf. Skov- og Naturstyrelsens notat af 17. oktober 1995. Det samme må antages at gælde for de tilladelser, der er udstedt med hjemmel i den tidligere råstoflov og loven om kontinentalsoklen.

De nævnte tilladelser kan som udgangspunkt kun tilbagekaldes med 10 års varsel, jf. ovenfor pkt. 2. Tilladelserne til stenfiskeri er efter det oplyste tilbagekaldt den 1. juli 1989. De udløber således den 1. juli 1999. Tilladelserne til ral- og sandsugning er derimod efter det oplyste ikke tilbagekaldt. De vil derfor tidligst kunne opsiges med virkning fra år 2006.

Som anført i de almindelige bemærkninger til lovudkastet er kernen i det nye system, at efterforskning og indvinding af råstoffer kun skal kunne ske på grundlag af en konkret meddelt tilladelse, der gælder i et geografisk afgrænset område. En tilladelse kan kun meddeles, efter at der er foretaget en vurdering af de miljømæssige konsekvenser heraf.

For så vidt angår indvindingsmateriel, hvortil der allerede er meddelt tilladelse til efterforskning og indvinding, gælder det dog efter overgangsbestemmelsen i lovudkastets § 3, stk. 6, at der uden yderligere tilladelse kan foretages indvinding »inden for de eksisterende indvindingsområder, der pr. 1. januar 1997 udlægges af miljø- og energiministeren i medfør af bestemmelsen i lovudkastets § 22.«

Spørgsmålet om, hvordan denne overgangsordning vil blive administreret, er navnlig behandlet i lovudkastets bemærkninger til § 22. Bemærkningerne er gengivet ovenfor under pkt. 3.2.

Det fremgår heraf, at miljø- og energiministeren i medfør af bestemmelsen i lovudkastets § 22 for ral- og sandsugningens vedkommende vil udstede en bekendtgørelse, der gælder indtil den 31. december 2006. I de områder, der udlægges i bekendtgørelsen, vil indehaverne af de gældende tilladelser – som nævnt uden yderligere tilladelse – kunne foretage efterforskning og indvinding af råstoffer. Af bemærkningerne fremgår det endvidere bl.a., at overgangsområderne vil blive udlagt i de områder, hvor der hidtil er foretaget ral- og sandsugning, at indvindingen i hovedparten af disse områder forventes at kunne fortsætte »på de

i bekendtgørelsen fastsatte vilkår« i op til 10 år, at visse områder dog eventuelt lukkes helt (eller at indvinding i disse områder kun tillades for en kortere periode end 10 år), at de udlagte områder skal have en sådan rummelighed og være udlagt geografisk så spredt, at ral- og sandsugerbranchens fortsatte erhvervsudøvelser sikres i 10 år, at det vil blive sikret, at der er tilstrækkelige indvindingsområder, eventuelt ved udvidelse af de eksisterende områder eller ved nyvurdering og udlæg af nye områder, og at indvinding efter udløbet af overgangsperioden kun kan ske, hvis der meddeles en ny tilladelse efter bestemmelsen i lovudkastets § 20.

For stenfiskeriets vedkommende vil en tilsvarende fremgangsmåde efter det oplyste blive fulgt, idet overgangsordningen dog vil udløbe den 1. juli 1999.

I lovudkastets bemærkninger til bestemmelsen i § 22 er der endvidere taget højde for, at indehaverne af de gældende tilladelser kan ønske at foretage efterforskning og indvinding i andre områder end dem, der er udlagt hertil i overgangsbekendtgørelserne. I sådanne tilfælde vil der efter en konkret vurdering kunne meddeles tilladelse efter bestemmelsen i lovudkastets § 20.

5.2. Spørgsmålet om ekspropriation

5.2.1. De gældende tilladelser, der er af erhvervmæssig karakter, må anses for formuerettigheder, som er beskyttet af grundlovens § 73. Indgreb i disse tilladelser, der har karakter af ekspropriation, kan derfor kun gennemføres med hjemmel i lov og mod fuldstændig erstatning.

Skov- og Naturstyrelsen har over for Justitsministeriet oplyst, at der ikke ved lovudkastet tilsigtes skabt adgang til ekspropriative indgreb i de gældende tilladelser. Lovudkastet må herefter forstås således, at det ikke indeholder hjemmel til ekspropriation. Det følger heraf, at Miljø- og Energiministeriet ved administrationen af den kommende lov må sikre, at der kun gøres sådanne indskrænkninger i adgangen til at udnytte disse tilladelser, at der er tale om erstatningsfri regulering. Er der derimod tale om ekspropriative indgreb, vil disse være ugyldige. Det gælder, uanset om der betales erstatning herfor.